

Anders Sjelvgren: ”Vi måste sänka våra kostnader, hitta nya lösningar”

Nästa år införs Boverkets nya byggregler. I en stor intervju berättar generaldirektör Anders Sjelvgren om regelförändringarna, bygglovsprocessen, sin vision och vad i förändringen som oroar honom mest.

TEXT: Ingar Lindholm, Chefredaktör och ansvarig utgivare

I november publicerades Boverkets nya byggregler på myndighetens hemsida. Regelverket träder ikraft 1 juli 2025, och oron i samhällsbyggnadssektorn är stor inför förändringen. Bland annat finns frågetecken kring hur reglerna ska tillämpas och hur olika yrkesroller kan påverkas.

– Egentligen så ändrar vi inte något i det processuella, eller hur man ska hantera de här frågorna som bygglovshandläggare eller byggnadsinspektör. Men vi har ju sett att man inte har

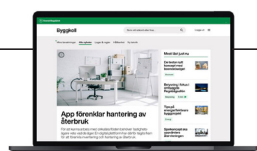
gjort riktigt så som systemet är tänkt, säger Anders Sjelvgren.

Han förtydligar:

– Så som det var tänkt är det ingen stor skillnad, men så som vi har gjort kommer det att vara en stor skillnad.

Som exempel nämner han det tekniska samrådet.

– Kommunen ska inte bedöma några egenskaper i det tekniska samrådet. Utan det kommunen och tjänstemän ska göra är att bedöma byggherrens förmåga att uppfylla samhällskraven. Det är det som →

Byggkoll – viktiga nyheter
som du vill ha dem!

→ det handlar om, och det tydliggör vi lite mer i de här reglerna, säger Anders Sjelygren.

Byggherren är ansvarig

Han poängterar att byggherren är ansvarig för att byggnaden ska klara samhällets minimikrav, och att det är dessa minimikrav som byggreglerna omfattar. Kommunen ska bedöma om byggherrens organisation är tillräcklig. I organisationen ingår inte bara byggherrens egen personal utan även till exempel projektörer som byggherren anlitar.

– Det innebär också att projektörerna måste ta ansvar gentemot byggherren att förklara vad som är samhällets minimiregler. Man kan inte säga att ”byggherren ville något annat”, säger Anders Sjelygren.

Det låter som om det kan bli ganska utmanande?

– Ja, lite beroende på vilken egenskap man har varit. För vissa kanske det har varit naturligare, om man tittar på bärförmåga och brand. Men inom andra har det nog inte varit lika tydligt.

Många är oroliga för att reglerna ska öppna för en lägre kvalitet på det som byggs. Hur ser du på det?

– Jag tror att det är ett missförstånd. Boverkets byggregler handlar om samhällets minimikrav. Om man tittar på föreskrifterna så ser man att de inte har förändrats så väldigt mycket. Däremot så tror jag att många tror att reglerna innehåller fler eller mer saker än vad de gör. Reglerna handlar om vad vi absolut inte ska tillåta i samhället.

Då kan man uppfatta att det kanske är en kvalitetssänkning?

– Som byggherre bör du uppfylla byggreglerna, annars är det olagligt. Men antagligen bör byggherren ha större ambitioner med sin byggnad än att göra något som inte är olagligt. Det borde finnas en

betydligt högre nivå. Den måste drivas av den som ska bruka byggnaden. Då måste vi acceptera att det kan vara olika. Människor har olika önskemål om vad vi vill lägga för resurser på vårt boende.

Jag har funderat på vad som är din rekommendation till mindre professionella byggherrar. Man kan tänka sig en bostadsrättsförening eller en privatperson.

– Ja, det kan man möjligtvis tycka är lite märkligt med vårt system. Vi gör ju ingen skillnad på det. Byggherren är byggherre oavsett om du bygger en gång i livet eller kontinuerligt.

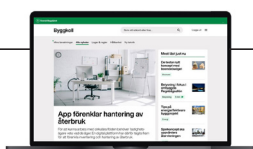
Det är där kommunen ska bedöma byggherrens förmåga att uppfylla samhällskraven. Där behöver den kommunala tjänstemannen lägga mer engagemang i den svaga. Att verkligen se till att den bygger kompetens i sin organisation för att kunna uppfylla kraven.

Vilken vision har Boverket, och vilken vision har du själv?

– För det första så handlar det väldigt mycket om att vi måste få en mer innovativ bransch. Vi måste sänka våra kostnader, hitta nya lösningar. Så min vision är att vi inte har ett så ensartat byggande, utan att det faktiskt finns olika typer av byggnader som byggs för att möta olika behov. Men också att vi får till mer utveckling i våra byggnadsmaterial och vårt byggsätt.

Menar du att våra nuvarande byggregler har stått i vägen för det?

– Ja, det vill jag mena. De har varit väldigt detaljerade och när de är detaljerade så styr de mot så som vi har gjort tidigare. Men sen är det ju branschen som måste möta det med nya lösningar. Som myndighet kan vi bara skapa förutsättningar för branschen att använda det här på så sätt. Sedan måste ju branschen göra det.

Byggkoll – viktiga nyheter
som du vill ha dem!

→ Ta både möjligheterna och ansvaret?

– Ja, just det.

Å andra sidan, vad är det som möjligen håller dig vaken om nätterna? Finns det någon oro i det här?

– Den gäller egentligen inte när vi inför de här byggreglerna. Vi har problem med vårt kontroll- och tillsynssystem. Det borde vi titta över och göra det mer professionaliserat. Och inse att det finns byggnader som kanske behöver kontrolleras i de tekniska egenskapskraven på ett annat sätt än vad vi gör. Det blir mer tydligt nu.

Vem ska stå för den utvecklingen?

– Det handlar om lagstiftning. Det är ju riksdagen som fattar beslut om lagarna. Vi har flera gånger pekat på att man borde reformera det och göra det lite annorlunda. Det är egentligen oberoende av byggreglernas förändring, men det blir viktigt att det kommer till, tycker jag.

Ser du några tecken på att det är på gång?

– Ja, haverikommissionen pekade ju på det för bärförmåga och brand. Men vi tycker nog att man behöver titta på det i en helhet. Det har ju inte kommit än hur regeringen tänker ta sig an haverikommissionens slutsatser, men någon typ av utveckling kommer säkert att ske.

Vem är det som avgör om en byggnad är korrekt utformad?

– Byggherren är ansvarig för att byggnaden uppfyller samhällets minimikrav. Det som händer i slutbeskedet är att kommunen ska fastställa att byggnaden uppfyller samhällets minimikrav. Det är inte något godkännande.

Tror du att det blir vanligare med nekade slutbesked framöver?

– Nej, det tror jag inte. Man tror att kommunen bara skulle kunna titta på byggnader och se om de uppfyller samhällets minimikrav. Men om vi tittar på de stora ras som vi har haft, så har det handlat om detaljer i konstruktionslösningar. Det är inte något som man bara ser eller kan upptäcka. Det måste fortsätta att vara så att det är byggherren som har ansvaret, säger Anders Sjelvgren. ●

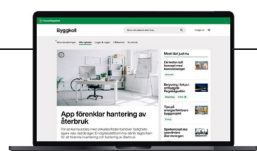
OM Intervjun

Boverkets generaldirektör Anders Sjelvgren intervjuades vid inspelningen av AMA Aktuellt i november 2024.

Intervjun finns även att se på byggjanst.se/ama/aktuellt

Fördjupningsmaterial

Här finns författningarna: forfattningssamling.boverket.se

Byggkoll – viktiga nyheter
som du vill ha dem!